

Warszawa 24.07.2017r.

Stanowisko Zarządu Głównego PTS wobec ostatnich wydarzeń politycznych i społecznych w Polsce

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Socjologicznego wyraża głęboki niepokój i sprzeciw wobec klimatu społecznego, jaki budowany jest wokół sprawy reformy Sądu Najwyższego i Krajowej Rady Sądownictwa. Proponowane zmiany, a w tym ustawy o ustroju sądów powszechnych, mogą prowadzić nie tylko do poddania polskich sądów politycznej kontroli tylko jednej partii, ale także podważyć fundamentalne założenia ustrojowe zapisane w Konstytucji RP dotyczące trójpodziału władzy. Zwracamy także uwagę na sprawy, które w nas – jako socjologach, socjolożkach i obywatelach, obywatelkach tego kraju – wywołują obawy dotyczące kondycji społeczeństwa polskiego i jakości relacji władza-obywatele. Wprawdzie „aprobata demokracji (...) deklaruje dwie trzecie Polaków (66%), natomiast przeciwnego zdania jest niespełna jedna piąta (19%)” i jak wynika z badań „postawa prodemokratyczna jest mocno zakorzeniona” (M. Feliksiak, komunikat CBOS nr 14/2017) lecz niepokój nasz budzą przede wszystkim następujące sprawy:

- 1) Zniechęcenie do funkcjonowania demokracji w Polsce - „po ostatnich wyborach parlamentarnych przewagę uzyskali (bowiem) respondenci rozczarowani (jej) funkcjonowaniem (...) – przewaga ta utrzymywała się przez cały rok 2016 (...). Postrzeganie jakości demokracji jest (zaś) najsilniej zdeterminowane przez preferencje partyjne respondentów i ich poglądy polityczne” (ibidem);
- 2) złe funkcjonowanie mediów, czego wyrazem jest to, że „blisko dwie trzecie ankietowanych (64%) uważa, że obecnie dziennikarze zamiast informować, wyrażają własne poglądy, natomiast co piąty (21%) jest przeciwnego zdania” (M. Omyła-Rudzka, komunikat CBOS nr 54/2017), a „w ciągu ostatnich pięciu lat programy informacyjne i publicystyczne trzech największych nadawców telewizyjnych straciły na wiarygodności: rzadziej postrzegane są jako bezstronne, a częściej jako zaangażowane w spór polityczny – sprzyjające bądź rządzącym, bądź opozycji” (M. Omyła-Rudzka, komunikat CBOS nr 52/2017). W rezultacie spadku wiarygodności mediów „preferencje dotyczące źródła codziennych informacji dość wyraźnie różnią wyborców poszczególnych partii i ugrupowań.” (B. Roguska, komunikat CBOS nr 116/2016). Powoduje to utrwalanie istniejących oraz tworzenie nowych podziałów społecznych przy użyciu klucza politycznego i z wykorzystaniem do tego celu mediów, w tym publicznych, co stoi w sprzeczności z ich misją;
- 3) niszczenie zaufania obywateli wobec instytucji demokratycznego państwa prawa;
- 4) używanie języka wykluczającego oponentów ze wspólnoty politycznej;
- 5) stanowanie prawa w warunkach utrudniających społeczną i obywatelską kontrolę (szybko, w nocy, z pominięciem konsultacji społecznych).

Odwołując się do zasobów wiedzy socjologicznej możemy stwierdzić, że – niezależnie od treści szczegółowych rozstrzygnięć prawnych, jakie zostaną powzięte – praktyki takie prowadzą i prowadzić będą do negatywnych dla ładu społecznego skutków społecznych.

Za Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Socjologicznego
Krzysztof T. Konecki,

Przewodniczący PTS